

УДК 005.52/.6:167.2:378

Василенко О.І., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет
vasylenko521@gmail.com

Аналітична модель конкурентоспроможності аграрного закладу вищої освіти

Запропоновано Аналітичну модель, що включає базу даних 19 українських аграрних закладів вищої освіти і яка дозволяє здійснити порівняльний аналіз за критеріями рейтингових систем оцінки, а також формувати звіти самоаналізу діяльності ЗВО.

Ключові слова: база даних, аналітичний звіт, критерії конкурентоспроможності, стратегія управління, статистична обробка інформації.

Сучасні підходи прийняття управлінських рішень передбачають застосування автоматизованої системи управління або інструментарію, що забезпечує автоматизацію процесів збору, аналізу, обробки даних та розрахунок прогнозованих показників діяльності організації [1-2]. Великий об'єм даних, різноманітність джерел інформації, швидка динаміка змін процесів і необхідність обробки великого об'єму інформації, а також необхідність візуалізації отриманих результатів потребує автоматизації конкурентної стратегії на різних етапах її впровадження. Для вирішення даного питання запропоновано систему аналітичної моделі для аграрного закладу вищої освіти.

Аналітична модель конкурентоспроможності аграрних закладів вищої освіти - це інструмент, який включає такі задачі:

- самоаналіз діяльності закладу;
- розрахунок критеріїв конкурентоспроможності;

- порівняльний аналіз критеріїв конкурентоспроможності з іншими аграрними закладами вищої освіти;
- прогноз ефективності критеріїв конкурентоспроможності;
- розробка стратегії управлінських рішень;
- формування бази даних аналітичних звітів.

Мета - ефективне управління конкурентоспроможністю аграрного закладу вищої освіти.

Відповідно до запропонованого алгоритму розробки конкурентної стратегії першим етапом є дослідження ринку освітніх послуг і визначення потреб споживачів різних груп стейкхолдерів, як правило, у формі анкетування та звітів моніторингу [3], які можна завантажити в Аналітичну модель конкурентоспроможності аграрних ЗВО у вигляді файлів та документів в розділ "База даних аналітичної моделі" (рис. 1).

Другим етапом є визначення лідерів на ринку освітніх послуг. Запропонована аналітична модель конкурентоспроможності аграрного ЗВО (Аналітична модель) включає базу даних, яка дозволяє здійснити порівняльний аналіз аграрних ЗВО за загальним індексом рейтингової оцінки "Топ-200 Україна" на протязі 2014-2019 рр. та за її критеріями, а також порівняльний аналіз за критеріями рейтингової системи оцінки Webometrics в період 2019-2020 рр. (рис. 1, 2).

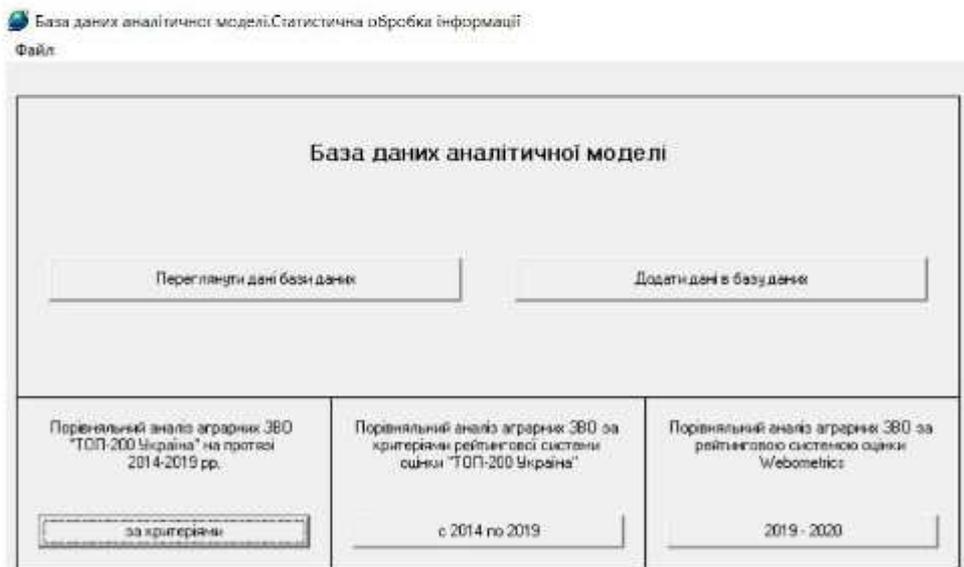

Рис. 1. База даних аналітичної моделі (розроблено автором)

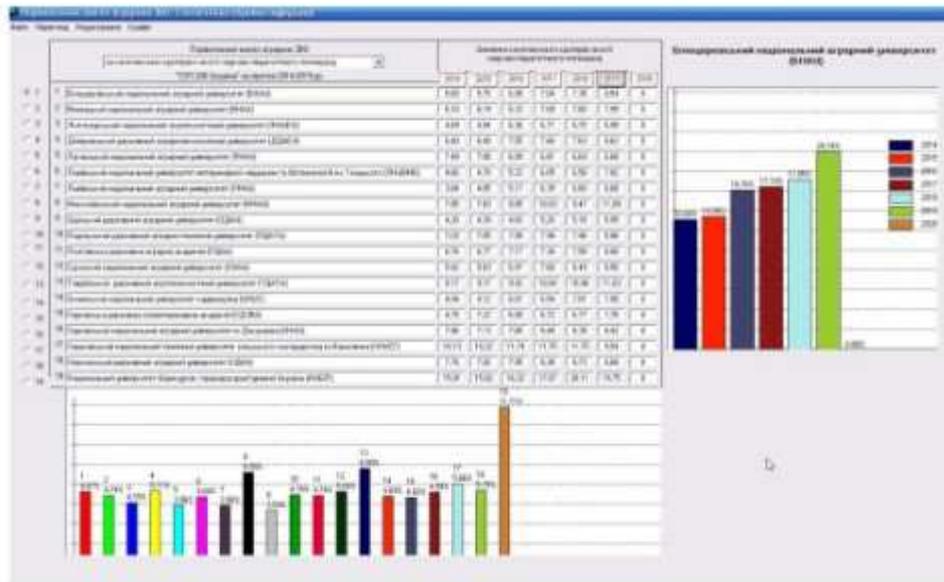

Рис. 2. Порівняльний аналіз аграрних ЗВО за комплексним критерієм якості навчання “Топ-200 Україна” у 2019 р., побудований в Аналітичній моделі (розроблено автором)

Функція порівняльного аналізу Аналітичної моделі передбачає можливість побудови для будь-якого аграрного ЗВО з бази даних (запрограмовано 19 українських аграрних ЗВО) динаміки зміни загального індексу рейтингової оцінки або одного з трьох критеріїв рейтингової оцінки “Топ-200 Україна”: комплексного критерію якості НПП, комплексного критерію міжнародного визнання, комплексного критерію якості навчання. В основі побудови діаграм динаміки зміни критеріїв лежить принцип статистичної обробки інформації щодо розподілу відсотків даного показника від даних загальної кількості показників, що обралися для порівняльного аналізу.

Для рейтингової системи оцінки Webometrics порівняльний аналіз здійснюється для критеріїв: Presence Rank (присутність), ImpactRank (імпакт фактор), Openess Rank (відкритість), Excellence Rank (якість). Візуалізація порівняльного аналізу різних критеріїв в Аналітичній моделі конкурентоспроможності аграрних ЗВО дозволяє нам встановити лідерів на ринку освітніх послуг аграрної сфери.

Четвертим етапом алгоритму розробки конкурентної стратегії є самоаналіз діяльності ЗВО, встановлення власних сильних і слабких сторін. Аналітична модель передбачає форму SWOT-аналізу, в якій пропонується 10 критеріїв, які ЗВО повинен за показниками своєї діяльності віднести до компоненту слабкої чи сильної сторони.

За результатами самоаналізу діяльності аграрного ЗВО, аналізу можливостей і загроз університету варто здійснити диференціацію послуг з

метою пошуку унікальності (п'ятий етап алгоритму розробки конкурентної стратегії). На даному етапі визначаються вектори розвитку ЗВО з метою посилення слабких сторін або відмови від розвитку даних критеріїв конкурентоспроможності і переорієнтації на нові.

Шостий етап – безпосередньо “Розробка конкурентної стратегії”, в якій варто врахувати показники критеріїв на сьогоднішній день або розрахунок їх з врахуванням прогнозованих значень. Для цього в Аналітичній моделі передбачено функцію “Підготувати аналітичний звіт”, в якому передбачено розрахунок критеріїв конкурентоспроможності за однією з двох рейтингових систем оцінки: “Топ-200 Україна” або Webometrics.

Отже, в основі прийняття управлінських рішень з метою підвищення конкурентоспроможності аграрного закладу вищої освіти має бути акцент на розвитку сильних сторін, посилення слабких, визначення і розвиток унікальних особливостей, диференціація або пошук нових послуг. Якісно і ефективно це можна зробити з застосуванням автоматизованого формування аналітичних звітів. Запропонована Аналітична модель конкурентоспроможності аграрного закладу вищої освіти може бути зручним інструментарієм, який враховує специфіку ринку освітніх послуг аграрної сфери.

Список літератури

1. Столярчук І., Чайковська О., Саяпіна Т. Сучасні інструменти бізнес-аналізу в ERP-системах на прикладі ERP лінійки BUSINESS AUTOMATION SOFTWARE. Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері, 2019. Т.2 №1. С. 86-94. doi:10.34866/2617-796x.2.1.2019.175657.
2. Брускин С.Н. Методы и инструменты продвинутой бизнес-аналитики для корпоративных информационно-аналитических систем в эпоху цифровой трансформации. Труды XI Междун. науч.-практ. конф. "Современные информационные технологии и IT - образование" (SITITO'2016)]. 2016. С. 234-239.
3. Vasylenko O. (2019). Evaluation of changes in the market of agrarian educational services and their impact on competitiveness criteria formation. The Book of Abstract is a part of Multidisciplinary Conference for Young Researchers. Bila Tserkva, pp. 42-44. (in Ukrainian).